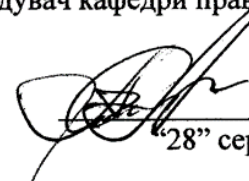

Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка

Кафедра права, філософії та політології

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Завідувач кафедри права, філософії та
політології

(О.О. Чорний)
"28" серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність – 014 Середня освіта (Історія)

аціональний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка

Кафедра права, філософії та політології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

**Завідувач кафедри права, філософії та
політології**

_____(О.О. Чорний)

“28” серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність – 014 Середня освіта (Історія)

2020-2021 навчальний рік

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри права, філософії та політології

Протокол №1 від 28 серпня 2020 року.

Розробник: **Єфремова Олена Петрівна** – кандидат юридичних наук, доцент, кафедри права, філософії та політології Навчально – наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського, НУЧК імені Т.Г. Шевченка.

Мова навчання – українська.

© Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка, 2020.

ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Обсяг навчальної дисципліни (денна форма / заочна форма)
Статус навчальної дисципліни: нормативна	Загальна кількість годин: 120
Рік підготовки: 2 Семестри: 3	Шифр та назва спеціальності 014 Середня освіта (Історія)/ правознавство
Кількість кредитів ECTS: 4	Лекції (<i>теоретична підготовка</i>): 30 год. Практичні: 16 год. Самостійна робота: 74 год. Вид контролю: іспит.

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Навчальний курс «Цивільне право» розрахований на студентів закладів вищої освіти правових спеціальностей з урахуванням наявності у них базового рівня знань (середньої освіти), які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки бакалавра. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

У процесі викладання матеріалу значну увагу приділено удосконаленню та аналізу положень Конституції України, нормативних актів Верховної Ради України, актів Президента України та Уряду України, актів центральних і місцевих органів державної виконавчої влади і місцевого самоврядування, референдумів, інших державних структур та теоретичних положеннях.

Предмет дисципліни «Цивільне право» ґрунтується на найновіших досягненнях вітчизняної науки теорії права, цивільного права ті суміжних правових наук, міжнародного публічного права та зарубіжному досвіді правового регулювання цивільних відносин. Передбачено нові форми і методи підготовки кадрів відповідно до вимог світового рівня. Програма навчальної дисципліни складається з 4-х кредитних модулів:

Зміст першого модулю включає:

Тема 1. Поняття цивільного права та його система.

Тема 2. Цивільне законодавство України.

Тема 3. Цивільні правовідносини.

Тема 4. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних прав та обов'язків.

Тема 5. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків. Захист цивільних прав та інтересів.

Тема 6. Фізична особа.

Зміст другого модулю включає:

Тема 7. Опіка та піклування.

Тема 8. Юридичні особи.

Тема 9. Участь держави, територіальних громад у цивільних відносинах.

Тема 10. Об'єкти цивільних прав.

Тема 11. Правочини.

Тема 12. Представництво.

Зміст третього модулю включає:

Тема 14. Загальні положення про особисті немайнові права фізичної особи.

Тема 15. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.

Тема 16. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.

Тема 17. Загальні положення про речове право.

Тема 18. Право власності.

Зміст четвертого модулю включає:

Тема 19. Право спільної власності.

Тема 20. Захист права власності.

Тема 21. Речові права на чуже майно.

Тема 22. Загальні положення про право інтелектуальної власності.

Тема 23. Авторське право та суміжні права.

Тема 24. Право промислової власності.

Мета курсу підготовка майбутніх фахівців у галузі цивільного права що покликане дати студентам знання, які дозволять їм усвідомити зміст суспільних відносин, які регулюють норми цивільного права, сформулювати навички аналітичної роботи з нормативними та інструктивними документами з цивільного права, за для самостійного вирішення завдань у сфері регулювання правовідносин, пов'язаних з особистими майновими та не майновими правами.

Завдання.

- отримають ґрунтовні теоретичні знання у фундаментальній галузі цивільного права, а також окремих його правових інститутах.
- зможуть реалізовувати знання, що полягають в особливостях застосування норм матеріального цивільного права;
- зможуть самостійно аналізувати та складати цивільно-правові договори;
- зможуть при виникненні прогалин у цивільному законодавстві використовувати загальні засади та доктрину цивільного права;
- отримають навички в науково-дослідній роботі, що направлені на самостійний збір, обробку та аналіз інформації з різноманітних джерел, що дозволить виявити проблемні аспекти науки цивільного права та тенденції її розвитку;
- оволодіють навичками консультування з юридичних питань у сфері договірної, спадкового права, відшкодування шкоди, відповідно до вимог професійної етики та дотримання професійної таємниці;
- зможуть правильно використовувати практику ЄСПЛ та роз'яснення пленуму Верховного Суду у процесі правозастосування;
- здобудуть навички працювати в команді при вирішенні юридичних питань та складних ситуацій.

2.ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Студенти повинні сформулювати необхідні загальні та професійні компетентності відповідно до вимог освітньої програми:

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу.
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово
ЗК6	Навички використання комунікаційних технологій.
ЗК9	Здатність працювати в команді.
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК13.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові

	цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
СК1.	Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
СК2.	Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.
СК3.	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.
СК 4	Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.
СК 6	Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.
СК-7	Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
СК 8	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
СК 11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК 12	Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
СК 13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
СК 15	Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.
СК 16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
СК 24.	Здатність кваліфікувати адміністративні правопорушення та відмежовувати їх від інших протиправних дій.
СК 25.	Здатність вирішувати практичні ситуації в ході притягнення винуватих осіб до адміністративної відповідальності.
СК 27.	Вміння аналізувати нормативні акти, якими визначається компетенція органів державної влади і управління.

Бакалавр повинен знати:

- джерела правового регулювання цивільних правовідносин;
- особливості правового статусу окремих суб'єктів цивільних правовідносин;
- правові підстави, порядок та процедуру створення та припинення юридичних осіб;
- джерела зобов'язального права, його структуру;
- елементи та особливості суб'єктного складу зобов'язальних правовідносин;
- підстави виникнення та припинення зобов'язань;
- джерела правового регулювання цивільно-правових договорів;
- особливості суб'єктного складу договірних правовідносин;
- вимоги законодавства щодо форми та змісту договорів;
- підстави виникнення, зміни, припинення договору;
- істотні умови цивільно-правових договорів;
- поняття недоговірних зобов'язань та їх відмінності від договірних.
- склад цивільного правопорушення;

- підстави відповідальності за завдану шкоду;
- особливості відшкодування майнової та моральної шкоди у недоговірних зобов'язаннях;
- особливості суб'єктного складу спадкових правовідносин;
- види спадкування;
- порядок та строки прийняття спадщини.

Бакалавр повинен вміти:

- правильно застосовувати законодавство, що регулює правовий статус суб'єктів цивільних правовідносин;
- складати проекти установчих документів юридичних осіб, а також інших документів;
- аналізувати практичні казуси;
- складати проекти цивільно-правових договорів;
- аналізувати практичні казуси практики цивільно-правового регулювання;
- правильно тлумачити цивільно-правові норми;
- застосовувати цивільно-правові норми для вирішення конкретних практичних ситуацій (казусів);
- складати проекти договорів та інших документів;
- формувати власну точку щодо об'єктивної необхідності цивільного права, а також на відносини, що недостатньо врегульовані законодавчими актами;
- використовувати свої внутрішні якості у підвищенні ефективності професійної діяльності, досліджувати недоліки законодавчого регулювання окремих цивільних правовідносин в умовах ринкової економіки і формувати пропозиції щодо їх вирішення;
- проводити класифікацію договірних відносин, виходячи із системи договорів, передбаченої чинним ЦК України;
- визначати доцільність застосування окремого виду договору чи змішаного договору в конкретному випадку;
- складати (оформляти) договори відповідно до вимог чинного законодавства;
- правильно застосовувати законодавство, що регулює недоговірні та спадкові відносини;
- аналізувати практичні казуси та розв'язувати ситуаційні завдання.

3. Короткий зміст дисципліни.

Зміст першого модулю включає:

Тема 1. Поняття цивільного права та його система.

Тема 2. Цивільне законодавство України.

Тема 3. Цивільні правовідносини.

Тема 4. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних прав та обов'язків.

Тема 5. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків. Захист цивільних прав та інтересів.

Тема 6. Фізична особа.

Зміст другого модулю включає:

Тема 7. Опіка та піклування.

Тема 8. Юридичні особи.

Тема 9. Участь держави, територіальних громад у цивільних відносинах.

Тема 10. Об'єкти цивільних прав.

Тема 11. Правочини.

Тема 12. Представництво.

Зміст третього модулю включає:

Тема 14. Загальні положення про особисті немайнові права фізичної особи. Тема 15. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.

Тема 16. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.

Тема 17. Загальні положення про речове право.

Тема 18. Право власності.

Зміст четвертого модулю включає:

Тема 19. Право спільної власності.

Тема 20. Захист права власності.

Тема 21. Речові права на чуже майно.

Тема 22. Загальні положення про право інтелектуальної власності.

Тема 23. Авторське право та суміжні права.

Тема 24. Право промислової власності.

4. Організація навчання.

Тематичний план

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1. .					
1	Тема 1. Поняття цивільного права та його система. Тема 2. Цивільне законодавство України.	9	2	1	6
2	Тема 3. Цивільні правовідносини. Тема 4. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних прав та обов'язків. Тема 5. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків. Захист цивільних прав та інтересів.	11	4	1	6
3	Тема 6. Фізична особа.	9	2	1	6
Всього за модуль 1		29	8	3	18
Модуль 2.					
4	Тема 7. Опіка та піклування. Тема 8. Юридичні особи.	9	2	1	6
5	Тема 9. Участь держави, Автономної Республіки Крим, територіальних громад у цивільних відносинах. Тема 10. Об'єкти цивільних прав.	9	2	1	6
6	Тема 11. Правочини. Тема 12. Представництво.	9	2	1	6
Всього за модуль 2		27	6	3	18
Модуль 3.					
7	Тема 14. Загальні положення про особисті немайнові права фізичної особи. Тема 15. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.	9	2	1	6
8	Тема 16. Особисті немайнові права, що	11	4	1	6

	забезпечують соціальне буття фізичної особи. Тема 17. Загальні положення про речове право.				
9	. Тема 18. Право власності.	10	2	2	6
Всього за модуль 3		30	8	4	18
Модуль 4.					
10	Тема 19. Право спільної власності. Тема 20. Захист права власності.	10	2	2	6
11	Тема 21. Речові права на чуже майно. Тема 22. Загальні положення про право інтелектуальної власності.	13	4	2	7
12	Тема 23. Авторське право та суміжні права. Тема 24. Право промислової власності.	11	2	2	7
Всього за модуль 4		34	8	6	20
Разом за курс		120	30	16	74

5. Тематика практичних занять.

Зміст першого модулю включає:

Тема 1. Поняття цивільного права та його система. – 1 год.

1. Об'єктивність поділу права на приватне і публічне.
2. Поняття цивільного права як приватного права.
3. Предмет та метод цивільного права.
4. Функції цивільного права.
5. Принципи цивільного права.
6. Система цивільного права.

Тема 2. Цивільне законодавство України. – 1 год.

1. Поняття та види джерел цивільного права.
2. Поняття та види актів цивільного законодавства.
3. Конституція України як основа цивільного законодавства. Цивільний кодекс України як основний акт цивільного законодавства. Закони України як акти цивільного законодавства України. Регулювання цивільних відносин актами Президента України. Постанови Кабінету Міністрів України як акти цивільного законодавства. Особливості актів інших органів державної влади України, органів влади Автономної Республіки Крим, що регулюють цивільні відносини.
4. Забезпечення верховенства норм Цивільного кодексу України.
5. Цивільно-правовий договір як джерело цивільного права.
6. Міжнародні договори як джерела цивільного права.
7. Звичай як джерела цивільного права.
8. Дія цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб. Аналогія закону та аналогія права. Тлумачення цивільно-правових норм.

Тема 3. Цивільні правовідносини. - 1 год.

1. Поняття цивільного правовідношення.
2. Елементи цивільного правовідношення.
3. Суб'єкти цивільних правовідносин.

4. Об'єкти цивільних правовідносин.
5. Зміст цивільних правовідносин.
6. Поняття та зміст суб'єктивних прав та обов'язків.
7. Види цивільних правовідносин.
8. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.

Тема 4. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних прав та обов'язків.- 1 год.

- 1 Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків.
- 2 Поняття правочинів та їх види.
- 3 Умови дійсності правочинів.
- 4 Види недійсних правочинів.

Тема 5. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків. Захист цивільних прав та інтересів.
– 1 год.

- 1 Поняття цивільних правовідносин
- 2 Особливості цивільних правовідносин.
- 3 Елементи цивільних правовідносин
- 4 Здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків
5. Захист цивільних прав.
6. Поняття цивільно-правової відповідальності.
- 7 Форми і види цивільно-правової відповідальності.
- 8 Склад правопорушення та умови цивільно-правової відповідальності.
9. Підстави звільнення від відповідальності

Тема 6. Фізична особа- 1 год.

1. Поняття фізичної особи.
2. Цивільна правоздатність фізичної особи.
3. Виникнення і припинення цивільної правоздатності фізичної особи. Обсяг цивільної правоздатності фізичної особи.
4. Нікчемність правочинів та недійсність актів, що обмежують можливість фізичної особи мати не заборонені законом цивільні права та обов'язки.
5. Співвідношення цивільної правоздатності та суб'єктивного цивільного права.
6. Цивільна дієздатність фізичної особи та її обсяг.
7. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною

Зміст другого модулю включає:

Тема 7. Опіка та піклування.- 1 год.

1. Опіка
2. піклування.
- 3 Місце проживання фізичної особи та його цивільноправове значення.
- 4 Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою.
- 5 Акти цивільного стану

Тема 8. Юридичні особи. 1 – год.

1. Поняття юридичної особи приватного права та її ознаки.
2. Класифікація юридичних осіб.
3. Створення юридичної особи.
4. Установчі документи юридичних осіб. Державна реєстрація юридичних осіб. Індивідуалізація юридичної особи.
5. Місцезнаходження юридичної особи. Найменування юридичної особи. Комерційне (фірмове) найменування підприємницьких товариств. Використання юридичними особами торговельних марок та географічних зазначень товарів (продукції), послуг, робіт, які вони випускають, надають, виконують.
6. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність юридичних осіб. Органи юридичної особи та їх види.

7. Організаційно-правові форми юридичних осіб

Тема 9. Участь держави, Автономної Республіки Крим, територіальних громад у цивільних відносинах. – 1 год.

1. Правові форми участі держави, Автономної Республіки Крим, територіальних громад у цивільних відносинах.
2. Органи та представники, через яких діють у цивільних відносинах держава, Автономна Республіка Крим та територіальні громади.
3. Відповідальність за зобов'язаннями держави, Автономної Республіки Крим та територіальних громад.

Тема 10. Об'єкти цивільних прав.- 1 год.

1. Поняття та види об'єктів цивільних прав.
2. Матеріальні та нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав. Речі та їх класифікація.
3. Складові частини речі та складна річ.
4. Головна річ та її приналежність.
5. Продукція, плоди та доходи. Майно.
6. Підприємство (єдиний майновий комплекс).
7. Гроші. Валютні цінності як об'єкти цивільних правовідносин.
8. Цінні папери та їх ознаки. Групи та види цінних паперів.
9. Оборотоzdатність цінних паперів. Цінні папери на пред'явника, іменні та ордерні цінні папери. Порядок передачі прав за цінними паперами. Документарні та бездокументарні цінні папери.

Тема 11. Правочини. – 1 год.

1. Поняття правочину та його ознаки. Види правочинів. Умови дійсності правочинів.
2. Законність змісту правочину.
3. Здатність осіб до вчинення правочину. Форма вчинення правочину, її види. Захист прав та інтересів малолітніх, неповнолітніх чи непрацездатних дітей при вчиненні правочину їх батьками (усиновлювачами).
4. Презумпція правомірності правочину. Державна реєстрація правочину та її значення. Місце вчинення правочину. Тлумачення змісту правочину. Відмова від правочину.
5. Поняття та види недійсних правочинів. Правові наслідки недійсності правочину. Момент, з якого правочин вважається недійсним. Правові наслідки недійсності окремих частин правочину.

Тема 12. Представництво.- 1 год.

1. Поняття та види представництва. Значення інституту представництва.
2. Підстави виникнення представництва та його види. Представництво за законом. Представництво на підставі акту органу юридичної особи. Договірне представництво. Представництво за довіреністю. Комерційне представництво.
3. Передоручення. Повноваження представника. Вчинення правочинів з перевищенням повноважень. Поняття і види довіреності.
4. Форма та строк довіреності. Довіреність юридичної особи. Припинення представництва за довіреністю.
5. Скасування довіреності. Відмова представника від вчинення дій, які були визначені довіреністю.

Зміст третього модулю включає:

Тема 14. Загальні положення про особисті немайнові права фізичної особи.- 1 год.

1. Поняття, ознаки і класифікація особистих немайнових прав.
2. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи та соціальне буття фізичної особи.
3. Особисті немайнові права юридичних осіб.
4. Обмеження особистих немайнових прав. Здійснення та захист особистих немайнових прав.

Тема 15. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи. – 1 год.

1. Право на життя.
2. Право на усунення небезпеки, яка загрожує життю та здоров'ю;
3. Право на охорону здоров'я; право на медичну допомогу
4. Право на інформацію про стан свого здоров'я; право на таємницю про стан здоров'я; права фізичної особи, яка перебуває на стаціонарному лікуванні у закладі охорони здоров'я;
5. Право на свободу; право на особисту недоторканність; право на донорство; право на сім'ю; право на опіку або піклування; право на безпечне для життя і здоров'я довкілля

Тема 16. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи. – 1 год.

1. Поняття особистих немайнових прав. Зміст особистого немайнового права
2. Види особистих немайнових прав
 - 2.1 Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.
 - 2.2 Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.
3. Здійснення особистих немайнових прав
4. Захист особистих немайнових прав.

Тема 17. Загальні положення про речове право.- 1 год.

1. Загальна характеристика речових прав на чуже майно, їх види.
2. Право володіння чужим майном: суб'єкти, підстави виникнення та припинення. Обов'язок недобросовісного володільця щодо повернення майна особі, яка має на нього право власності чи інше право, або яка є добросовісним володільцем.
3. Право обмеженого користування чужим майном (сервітут). Суб'єкти, об'єкти, види та зміст сервітугу, порядок його встановлення та припинення.
4. Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис). Підстави виникнення та припинення. Строк договору про надання права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб. Права та обов'язки власника земельної ділянки, наданої у користування для сільськогосподарських потреб, та землекористувача.
5. Право землекористувача на відчуження права користування земельною ділянкою. Поняття та підстави виникнення права користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій).

Тема 18. Право власності.- 1 год.

1. Загальні положення про право власності.
2. -Право приватної власності фізичних осіб.
 1. Право власності юридичних осіб.
 2. Право державної власності.
 3. Право комунальної власності.
 4. Право спільної власності.

Зміст четвертого модулю включає:

Тема 19. Право спільної власності. – 1 год.

- 1 Загальна характеристика спільної часткової власності
- 2 Виділ частки із майна, що є у спільній частковій власності
- 3 Особливості укладення договору про виділ у натурі частки з нерухомого спільного майна
- 4 Вартість

Тема 20. Захист права власності.- 1 год

- 1 Поняття захисту права власності
- 2 Способи захисту права власності
 - 2.1 До речово-правових позовів відносяться:
 - 2.2 До зобов'язально-правових позовів відносяться позови про:
- 3 Засади захисту права власності
- 4 Розрахунки при витребуванні майна із чужого незаконного володіння
- 5 Відшкодування збитків та інші способи відшкодування майнової шкоди

Тема 21. Речові права на чуже майно- 1 год.

- 1 Види речових прав на чуже майно

- 2 Право володіння чужим майном
- 3.1 Суб'єкти права володіння чужим майном
- 3.2 Виникнення права володіння
- 3.3 Припинення права володіння
- 4 Право користування чужим майном
- 4.1 Поняття користування чужим майном (сервітут)
- 4.3 Право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій)

Тема 22. Загальні положення про право інтелектуальної власності.- 1 год.

1. Поняття права інтелектуальної власності та його загальна характеристика.
2. Підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності.

Тема 23. Авторське право та суміжні права. - 1 год.

1. Поняття авторського права. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Співавторство.
2. Виникнення авторського права. Особисті немайнові та майнові права автора, строки їх чинності та наслідки припинення.
3. Поняття і види суміжних прав. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав. Порушення авторських і суміжних прав, порядок і способи їх захисту.

Тема 24. Право промислової власності.- 1 год.

1. Поняття патентного права. Винахід, корисна модель, промисловий зразок як об'єкти патентного права.
2. Суб'єкти патентного права. Патент та його види.
3. Майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель та промисловий зразок, строки їх чинності.
4. Підстави та правові наслідки припинення чинності патенту та визнання його недійсним. Право попереднього користувача на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

6. Завдання для самостійної роботи.

Студенти виконують реферативні завдання (презентації) або міні-дослідження (есе) з обраної проблематики за погодженням із викладачем.

Теми презентацій (самостійна робота)

Модуль I

Цивільне право в системі права України.

Історія розвитку цивільного права.

Цивільний кодекс як джерело цивільного права.

Судовий захист цивільних прав та інтересів.

Нотаріальний захист цивільних прав та інтересів.

Правові наслідки визнання фізичної особи недієздатною.

Цивільна відповідальність неповнолітньої особи.

Надання повної цивільної дієздатності.

Регулювання опіки та піклування в законодавстві України.

Відповідальність юридичних осіб.

Порядок ліквідації юридичної особи.

Задоволення вимог кредиторів юридичної особи.

Поняття акціонерного товариства.

Порядок аудиторської перевірки.

Модуль II

Державна реєстрація прав на нерухомість.

Групи та види цінних паперів.

Передання прав за цінним папером.

Особисті немайнові блага.

Вимоги до письмової форми правочину.

Правові наслідки недійсності правочину.

Припинення представництва за довіреністю.

Спеціальна позовна давність.

Модуль III

Цивільно-правовий захист авторських прав.

Оригінальні та залежні твори.

Авторські права юридичних осіб та держави.

Використання творів авторів іншими особами.

Принципи авторського права.

Право інтелектуальної власності на компоновання інтегральної мікросхеми.

Модуль VI

Відповідальність за порушення зобов'язання.

Особливості публічного договору.

Неустойка.

Гарантія.

Застава.

Усунення від права спадкування.

Заповіт з умовою.

Посвідчення заповіту посадовими, службовими особами.

Правові наслідки відмови від прийняття спадщини.

Відумерла спадщина.

Забезпечення виконання спадкового договору.

7. Політика дисципліни та оцінювання

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів:

Рівень теоретичної підготовки студента визначається під час його усної відповіді на теоретичні питання на практичних заняттях, під час складання заліку та оцінюється за такими критеріями:

- відповідність змісту;
- повнота та ґрунтовність викладу;
- доказовість викладу;
- термінологічна коректність.

Студент може отримати **5 балів** (“відмінно”), якщо його відповідь повністю відповідає змісту питання, усі основні проблеми визначені чітко, розкриті повністю та ґрунтовно; студент демонструє високий рівень доказовості викладу матеріалу з питання та може викласти свою точку зору з проблеми, що обговорюється; студент досить вільно й коректно користується юридичною термінологією.

Студент може отримати **4 бали** (“добре”), якщо його відповідь в основному відповідає змісту питання, не всі основні проблеми визначені чітко, не розкриті досить повно та ґрунтовно; студент викладає матеріал, в основному аргументуючи методичні положення, та відчуває труднощі у викладенні своєї точки зору щодо низки проблем; студент в основному правильно користується юридичною термінологією, невелика кількість помилок не перешкоджає розумінню змісту викладеного.

Студент може отримати **3 бали** (“задовільно”), якщо його відповідь лише частково відповідає змісту питання, основні проблеми визначені нечітко, розкриті лише частково і без належної глибини; студент викладає матеріал, майже не аргументуючи методичні положення, та не має своєї точки зору щодо більшості проблем; студент допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного.

Студент може отримати **2 бали** (“незадовільно”), якщо його відповідь не відповідає змісту питання, основні проблеми не визначені і не розкриті; доказовість викладу матеріалу і самостійні міркування відсутні; студент майже не користується юридичною термінологією.

Рівень володіння професійно-методичними вміння визначається під час виконання студентом практичного завдання (аналіз запропонованої практичної ситуації з точки зору застосування норм права, складання власного варіанту її вирішення) на практичних заняттях, при виконанні завдань самостійної роботи, під час складання заліку та оцінюється за такими критеріями:

- точність та повнота виконання практичного завдання;
- обґрунтованість правового аналізу конкретної теми з точки зору їх відповідності принципам навчання, вимогам поетапного формування навичок і вмінь.

Студент може отримати **5 балів** (“відмінно”) або «зараховано», якщо завдання виконане ним повністю, є комунікативно орієнтованим, відповідає вимогам поетапного формування навичок і вмінь та принципам навчання ІМ, відбиває специфіку навчання правового матеріалу, демонструє володіння студентом юридичною термінологією. За розробку, що в основному відповідає вимогам, виконане повністю, проте має незначні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, невелику кількість термінологічних помилок, що не перешкоджають розумінню змісту, він може отримати **4 бали** (“добре”) або «зараховано». Практичне завдання, яке виконане частково, має серйозні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, містить значну кількість помилок, оцінюється **3 балами** (“задовільно”) або «зараховано». Завдання, яке майже чи повністю не відповідає встановленим викладачем вимогам, демонструє недоречне вживання методичних термінів, оцінюється **0-2 балами** (“незадовільно”) або «незараховано».

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, трудового права, освітнього менеджменту, економіки, права тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання
- самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

8.Розподіл балів за рейтинговою системою

№	Назва теми	Всього балів	Практичні заняття	Індивідуальне завдання	Контрольна робота	Самостійна робота
Модуль 1.						
1	Тема 1. Поняття цивільного права та його система. Тема 2. Цивільне законодавство України.	6	4	1		1
2	Тема 3. Цивільні правовідносини. Тема 4. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних прав та обов'язків. Тема 5. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків. Захист цивільних прав та інтересів.	6	4	1		1
3	Тема 6. Фізична особа.	6	4	1		1
Всього за модуль 1		29	12	3		3
Модуль 2.						
4	Тема 7. Опіка та піклування. Тема 8. Юридичні особи.	6	4	1		1
5	Тема 9. Участь держави, Автономної Республіки Крим, територіальних громад у цивільних відносинах. Тема 10. Об'єкти цивільних прав.	6	4	1		1
6	Тема 11. Правочини. Тема 12. Представництво.	6	4	1		1
Всього за модуль 2		18	12	3		3
Модуль 3.						
7	Тема 14. Загальні положення про особисті немайнові права	6	4	1		1

	фізичної особи. Тема 15. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.					
8	Тема 16. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи. Тема 17. Загальні положення про речове право.	6	4	1		1
9	. Тема 18. Право власності.	6	4	1		1
Всього за модуль 3		18	12	3		3
Модуль 4.						
10	Тема 19. Право спільної власності. Тема 20. Захист права власності.	6	4	1		1
11	Тема 21. Речові права на чуже майно. Тема 22. Загальні положення про право інтелектуальної власності.	6	4	1		1
12	Тема 23. Авторське право та суміжні права. Тема 24. Право промислової власності.	9	4	1	3	1
Всього за модуль 4		21	12	3	3	3
Разом за курс		75	48	12	3	12

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	12	4	до 48
Індивідуальне завдання (презентації)	12	1	до 12
Самостійна робота: вирішення практичних ситуацій; складання процесуальних документів; науковий проект ¹	12	1	до 12
Підсумкова контрольна робота	1	3	до 3
Усього			до 75
Екзамен:			до 25
Разом:			до 100

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83 – 89	B	добре	
75 – 82	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Перелік питань до іспиту.

1. Поняття цивільного законодавства і його співвідношення з цивільним правом. Система цивільного законодавства.
2. Дія цивільного законодавства. Застосування цивільного законодавства за аналогією.
3. Фізична особа – підприємець. Принципи та умови здійснення підприємницької діяльності фізичною особою.
 1. Цивільно-правова відповідальність фізичної особипідприємця. Управління майном, що використовується для підприємницької діяльності органом опіки та піклування.
 2. Банкрутство фізичної особи-підприємця.
 3. Основні поняття: підприємець, управління майном, банкрутство.
 4. Повні та командитні товариства. Товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю.
 5. Створення окремих форм господарських товариств однією особою. Особливості правового статусу окремих форм господарських товариств.

¹ Самостійна робота є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не виконав самостійну роботу до екзамену не допускається.

6. Виробничі кооперативи. Споживчі кооперативи, товариства власників житла, громадські об'єднання, інші форми непідприємницьких товариств.
7. Правовий статус установ. Основні поняття: господарські товариства, повні та командитні товариства, виробничі кооперативи.
8. Поняття і види об'єктів цивільних правовідносин. Оборотоzdатність об'єктів цивільних правовідносин.
9. Речі як об'єкти цивільних правовідносин. Поняття речей та їх ознаки. Класифікація речей та її правове значення.
10. Поняття майна. Гроші та валютні цінності як об'єкти цивільних правовідносин.
11. Цінні папери як об'єкти цивільних правовідносин. Поняття та основні види цінних паперів.
12. Послуги та інші дії як об'єкти цивільних правовідносин.
13. Поняття представництва. Сфера застосування представництва. Види представництва. Сторони правовідносин з представництва.
14. Повноваження представника. Наслідки укладення угоди особою, не уповноваженою на це, або з перевищенням повноважень.
15. Довіреність. Форма та строк дії довіреності.
16. Передоручення. Припинення довіреності.
17. Поняття здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків
18. Захист цивільних прав та інтересів судом. Захист цивільних прав нотаріусом.
19. Самозахист цивільних прав.
20. Основні поняття: цивільні права, цивільні обов'язки, захист цивільних прав, самозахист.
21. Поняття і види права спільної власності. Право спільної часткової власності.
22. Порядок визначення часток у праві спільної часткової власності. Здійснення права спільної часткової власності.
23. Тягар утримання майна, що є у спільній частковій власності, та визначення приналежності плодів, продукції і доходів від його використання.
24. Виділ частки із майна, що є у спільній частковій власності. Припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників.
25. Поділ майна, що є у спільній частковій власності. Право спільної сумісної власності та його здійснення.
26. Поняття заповіту та право на заповіт.
27. Заповідальний відказ.
28. Спадкування частини спадщини, що не охоплена заповітом. Виконання заповіту.
29. Черговість спадкування за законом.
30. Поняття, предмет, та форма спадкового договору.
31. Оформлення права на спадщину

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення:

1. Цивільне право. Робоча програма для студентів спеціальності -01 Освіта/Педагогіка, за освітнім рівнем 014 Середня освіта (Історія)/правознавство
2. . Цивільне право. Методичні рекомендації до семінарських занять для студентів спеціальності -01 Освіта/Педагогіка, за освітнім рівнем 014 Середня освіта (Історія)/правознавство
3. . Цивільне право. Методичні рекомендації до самостійної роботи для студентів спеціальності -01 Освіта/Педагогіка, за освітнім рівнем 014 Середня освіта (Історія)/правознавство

Основна

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року //Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – ст. 141.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – ст. 356.

3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40. – ст. 492.
4. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21-22. – ст. 205.
5. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – ст. 144.

Допоміжна

6. Кримінальний кодекс України № 2341-III від 05.04.2001 р., зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 25. – Ст. 131.
- Цивільне право України. Загальна частина : підручник / Ю. Л. Бошицький, Р. Б. Шишка, О. Р. Шишка, І. Р. Шишка ; за ред. Ю. Л. Бошицького, Р. Б. Шишки. – К. : Ліра-К, 2015. – 761 с.
7. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн./ За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 2015. – Кн.. 1. – 736 с.
8. Цивільне право. Практикум: Навчальний посібник / Відп. ред. Р.А. Майданик, Н.С. Кузнецова, О.В. Дзера. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців „Правова єдність”, 2018. – 624 с.
9. Голубєва Н.Ю. Зобов'язання у цивільному праві України: методологічні засади правового регулювання: монографія / Н.Ю. Голубєва. – О.: Фенікс, 2013. – 642 с.
10. Гриценко Г. Зобов'язання з обов'язковою множинністю осіб та зобов'язання, в яких вона неможлива // Юридична Україна. – 2016. - № 6. – С. 60-64.
11. Дзера І. Деякі питання визнання права власності за статтею 392 Цивільного кодексу України // Підприємництво, господарство і право. – 2018. - № 5. – С. 19-24.
12. Коструба А. Доктринальні аспекти виникнення, зміни та припинення суб'єктивних цивільних прав і юридичних обов'язків // Право України. – 2015. - № 12. – С. 101-107.

Інформаційні ресурси

1. Цивільний кодекс України <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435>
2. Коментар до цивільного кодексу України <http://legalexpert.in.ua/komkodeks/gk>
3. Сімейний кодекс України <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2947>
4. Коментар до сімейного кодексу http://urist-ua.net/кодекси/сімейний_кодекс_україни/

Розробник

О.П. Єфремова

Завідувач кафедри права, філософії та політології

О.О. Чорний